

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 484/2010-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť R. S., N., toho času vo väzbe, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 66/10 a Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos/42/2010 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 5. júla 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. S. **o d m i e t a** pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. októbra 2010 doručená sťažnosť R. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 66/10 a Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos/42/2010 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 5. júla 2010 (ďalej aj „žiadosť o prepustenie z väzby“).

2. Zo sťažnosti, z jej príloh a zo súvisiaceho spisového materiálu okresného súdu sp. zn. 1 T 66/10, ktorý si ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania veci vyžiadal, vyplýva, že sťažovateľ je v konaní pred okresným súdom vedeným pod sp. zn. 1 T 66/10 stíhaný pre prečin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Okresný súd uznesením č. k. 1 T 66/10-277 z 29. apríla 2010 rozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Sťažovateľ podaním označeným ako „*Žiadosť o prepustenie z väzby*“ z 5. júla 2010 (doručeným okresnému súdu 12. júla 2010) požiadal o prepustenie z väzby, pričom súdu poskytol záruku v podobe zloženého písomného sľubu. Okresný súd na hlavnom pojednávaní 19. augusta 2010 uznesením č. k. 1 T 66/2010-321 sťažovateľom podanú žiadosť o prepustenie z väzby zamietol a zároveň zamietol aj ním poskytnutý písomný sľub. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd svojím uznesením sp. zn. 4 Tos/42/2010 z 21. septembra 2010 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol ako podanú nedôvodne.

3. Sťažovateľ v podanej sťažnosti namietal ústavne nekonformný postup označených súdov v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, keď poukázal predovšetkým na zdĺhavosť ich rozhodovania „*Tým, že Okresný súd... 42 dní doručoval uznesenie OSOŽ, a že Krajský súd... rozhoduje o sťažnosti ďalších 33 dní, oba súdy mi bránili opätovne požiadať o prepustenie z väzby... Okresný súd... i Krajský súd... svojimi prietiahmi v konaní, aj keď sa jedná o neodkladný úkon... porušili moje práva byť súdený v primeranej lehote, alebo prepustený počas konania na slobodu.*“. Ďalej sťažovateľ v podstatnom uviedol:

„... *V prípade, ak je obvinený stíhaný väzobne, neodmysliteľnou súčasťou práva na obhajobu je aj právo namietat' zákonnosť väzby, požadovať prepustenie na slobodu...*

Okresný súd... a Krajský súd... zjavne svojvoľným, právom neregulovaným spôsobom, porušovali povinnosť štátnych orgánov zabezpečiť reálnu možnosť uplatnenia základných práva slobôd týmito subjektami, ktorým boli priznané... postupom označených súdov došlo k porušeniu mojich ústavných práv ako aj k porušeniu môjho práva chráneného Dohovorom ... k porušovaniu mojich práv došlo rozhodnutím a postupom súdov, ktorých úlohou je ochrana práv a oprávnených záujmov fyzických a právnických osôb. Vzhľadom na to, mám ako sťažovateľ pocit krivdy a bezmocnosti a je u mňa negovaná dôvera v možnosť poskytnutia spravodlivosti v štáte, vidiac prejavy arogancie moci.“

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Okresný súd... porušil moje práva ako sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru a čl. 17 ods. 1, 2 a 5 v spojení s čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako i čl. 1, ods. 1 a čl. 2 ods. 2 a aj čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy SR.

2. Krajský súd... porušil moje práva ako sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru a čl. 17 ods. 1, 2 a 5 v spojení s čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako i čl. 1, ods. 1 a čl. 2 ods. 2 a aj čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy SR.

3. Rozhodnutie Okresného súdu ... zo dňa 19. 8. 2010, sp. zn. 1 T 66/10-321, sa zrušuje.

4. Rozhodnutie Krajského súdu ... zo dňa 21. 9. 2010, sp. zn. 4 Tos/42/2010-330, sa zrušuje.

5. Vydať príkaz na neodkladné prepustenie mňa ako sťažovateľa z väzby pre zbytočné prieťahy v konaní.“

5. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti taktiež žiadal, aby mu pre účely konania pred ústavným súdom bol ustanovený právny zástupca z radov advokátov.

II.

6. Z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 1 T 66/2010 ústavný súd zistil tento sled úkonov okresného súdu a krajského súdu pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 5. júla 2010:

- 12. júla 2010 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby,
- 19. augusta 2010 okresný súd uznesením sp. zn. 1 T 66/10 rozhodol o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustení z väzby a neprijatí ním poskytnutého písomného sľubu,
- 27. augusta 2010 bolo toto uznesenie doručené sťažovateľovi a 8. septembra 2010 jeho právnenému zástupcovi,
- 6. septembra 2010 bola okresnému súdu doručená sťažnosť sťažovateľa proti tomuto uzneseniu okresného súdu,
- 17. septembra 2010 bol doručený trestný spis sp. zn. 1 T 66/2010 spolu so sťažnosťou proti uzneseniu okresného súdu z 19. augusta 2010 krajskému súdu,
- 21. septembra 2010 rozhodol krajský súd o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 T 66/10 z 19. augusta 2010,
- 23. septembra 2010 bol spisový materiál sp. zn. 1 T 66/2010 spolu s uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos/42/2010 z 21. septembra 2010 doručený okresnému súdu,
- 30. septembra 2010 bolo uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Tos/42/2010 z 21. septembra 2010 doručené sťažovateľovi,
- 1. októbra 2010 bolo uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Tos/42/2010 z 21. septembra 2010 doručené obhajcovi sťažovateľa.

III.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody

uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti, alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

9. Z obsahu sťažnosti a predovšetkým návrhu rozhodnutia (petitu), ktorým je ústavný súd podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný, vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj porušenie ďalších základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 3 dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu, ktoré rozhodovali o jeho žiadosti o prepustenie z väzby neprimerane dlhú dobu. „... *Okresný súd..., ako i Krajský súd... svojimi priet'ahmi v konaní, aj keď sa jedná o neodkladný úkon, mi svojim konaním porušili moje práva byť súdený v primeranej lehote, alebo prepustený počas konania na slobodu.*“

10. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani na náboženstvo. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy osobná sloboda sa zaručuje. Nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a by sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom... Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo pozbavený osobnej slobody v súlade s ustanovením

ods. 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu... a má právo, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote, alebo byť prepustený počas konania...

11. Ústavný súd vo svojej judikatúre týkajúcej sa požiadavky urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby už viackrát konštatoval, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty počítané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne napr. III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03, III. ÚS 126/05). V konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 126/05 ústavný súd uvedený právny názor ešte viac zvýraznil, keď uviedol, že požiadavke neodkladnosti, resp. urýchlenosti spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne.

12. V danom prípade odo dňa doručenia žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu na okresnom súde do doručenia zamietajúceho uznesenia krajského súdu uplynulo „78 dní“, teda v lehote presahujúcej 2 mesiace, čo by pri mechanickej aplikácii uvedenej judikatúry ústavného súdu malo viesť k vysloveniu porušenia základného práva sťažovateľa garantovaného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, resp. práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru. Uvedený záver však ústavný súd akceptuje vtedy, ak k nemu dospeje po dôkladnom posúdení konkrétnych okolností prípadu.

13. Z uvedeného prehľadu úkonov v časti II vyplýva, že 12. júla 2010 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby. V žiadosti sťažovateľ tiež poskytol okresnému súdu svoj písomný sľub ako náhradu väzby. Ešte pred doručením uvedenej žiadosti okresný súd nariadil termín konania ďalšieho hlavného pojednávania v sťažovateľovej trestnej veci na 19. august 2010. Následne okresný súd zabezpečoval prítomnosť predvolaných svedkov na nariadené hlavné pojednávanie súdu. Dňa 19. augusta 2010 rozhodol okresný súd na hlavnom pojednávaní o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, ako aj o neprijatí ním poskytnutého písomného sľubu. Sťažovateľ využil svoje právo a na hlavnom pojednávaní po porade s obhajcom podal proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby sťažnosť. Písomné vyhotovenie uznesenia okresného súdu sp. zn. 1 T 66/2010 z 19. augusta 2010 sťažovateľ prevzal 27. augusta 2010.

Okresnému súdu bola 6. septembra 2010 doručená sťažovateľom podaná sťažnosť, ktorá bola doručená krajskému súdu spolu so spisovým materiálom na rozhodnutie 17. septembra 2010. Krajský súd rozhodol o sťažovateľom podanej sťažnosti uznesením sp. zn. 4 Tos/42/2010 z 21. septembra 2010, ktoré bolo sťažovateľovi doručené prostredníctvom okresného súdu 30. septembra 2010. Rozhodovanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby okresným súdom odo dňa doručenia žiadosti okresnému súdu 12. júla 2010 do dňa doručenia uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 Tos/42/2010 z 21. septembra 2010 sťažovateľovi (t. j. do 30. septembra 2010) trvalo síce 78 dní, z čoho však na samotné rozhodovanie okresného súdu pripadá lehota celkovo 45 dní a na rozhodovanie krajského súdu lehota 6 dní vrátane doručenia rozhodnutia krajského súdu na okresný súd. V súhrne sa môže javiť, že uvedená dĺžka rozhodovania okresného súdu aritmeticky presahuje jeden mesiac a s prihliadnutím na celkovú dĺžku rozhodovania súdov v trvaní 78 dní presahuje lehotu dvoch mesiacov. Takáto celková lehota rozhodovania okresného súdu o žiadosti o prepustenie z väzby vyvoláva pochybnosti, či je možné jeho postup v danej veci hodnotiť ako ústavne konformný. Aj keď túto dobu rozhodovania o žiadosti sťažovateľa nemožno považovať za primeranú, je v konkrétnych okolnostiach daného prípadu podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľná. V posudzovanej veci je podľa názoru ústavného súdu potrebné zohľadniť skutočnosť, že v tomto období nebol okresný súd úplne pasívny. Ešte predtým, ako sťažovateľ podal žiadosť o prepustenie z väzby z 5. júla 2010, vykonával okresný súd úkony súvisiace so zabezpečením riadneho priebehu už predtým nariadeného hlavného pojednávania na 19. august 2010 (zabezpečoval prítomnosť svedkov, pozn.), v ktorom celkovom súhrne ústavný súd nevyhodnotil dĺžku rozhodovania súdov o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby za takú, dôsledkom ktorej bolo porušené sťažovateľovo základné právo podľa čl. 17 ods. 1, 2 ústavy, resp. právo podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru.

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri

predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). Za iné dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti treba nesporne považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávny rozmer vrátane miery, ktorou sťažovateľ priamo alebo nepriamo k pochybeniam či nedostatkom vytykaným z jeho strany dotknutému orgánu verejnej moci svojím konaním prispel, a ich únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práva, ktorého porušenie sa namieta (IV. ÚS 62/08).

15. Vo svetle všetkých uvedených okolností dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľom podanú sťažnosť v súvislosti s porušením základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy v spojení s právom podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru (bod 12) je potrebné odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť. V okolnostiach danej veci ústavný súd zohľadnil okrem už uvedeného v bode 13 *in fine* aj skutočnosť, že zákonnosť väzby sťažovateľa bola po podaní obžaloby viacnásobne preverovaná. Okresný súd už uznesením č. k. 1 T 66/10-277 z 29. apríla 2010 rozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe, pričom sťažovateľ nevyužil svoje právo podať proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu opravný prostriedok. Následne bola zákonnosť väzby sťažovateľa vrátane dôvodov jej trvania preverovaná v sťažnosťou napadnutom konaní v období od 12. júla 2010 do 30. septembra 2010, a je to tak aj v ostatnom období, keď sťažovateľ adresoval okresnému súdu 8. novembra 2010 svoju ďalšiu žiadosť o prepustenie z väzby. Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že zákonnosť väzby sťažovateľa bola v roku 2010 preverovaná súdom vrátane ostatnej žiadosti sťažovateľa z 3. novembra 2010 celkovo tri krát v dôsledku čoho sa ústavný súd nemohol stotožniť so sťažovateľom tvrdeným dôsledkom ústavne nekonformného rozhodovania označených súdov v napadnutom období o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, keď tvrdil, že „... *oba súdy mi bránili opätovne požiadať o prepustenie z väzby, čím zároveň porušili aj vyššie citované ustanovenia Ústavy SR*“. S prihliadnutím aj na uvedené okolnosti predmetnej veci ústavný súd dospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti.

16. Pokiaľ sťažovateľ namietal tiež porušenie iných práv (pozri bod 1), namietal ich výslovne v súvislosti s nosnými dôvodmi tejto sťažnosti (body 3, 9 a 12), pričom ich nijako bližšie neodôvodnil. Ústavný súd preto aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

17. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ostatnými požiadavkami sťažovateľa uplatnenými v podanej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2010